

OD MUCKA DO MUCE

Urška STROPNIK ŠONC

Živali / akril na platnu

Mesto / akril na platnu

Pike in Pikci / akril na platnu

OD MUČKA DO MUČE

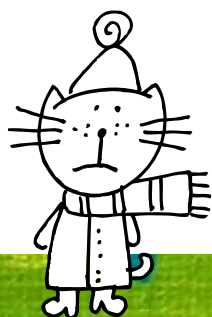
ilustratorica

Urška STROPNIK ŠONC

21. september do 16. oktober 2010

GA
LE
RI
JA

VELENJE

Slovenska ilustracija ima dolgo tradicijo. Zasledujemo lahko več kot petstoletni zgodovinski tok, vse od protestantskih knjig, razcveta ilustracije ob koncu 19. stoletja do izjemnih upodobitev, ki so jih prispevali modernisti slovenske ilustracije. Celo v obdobju med drugo svetovno vojno, čeprav v nepopisno težkih, naravnost nemogočih razmerah in s skromnimi sredstvi so ustvarjali na tem področju. Po vojni se je bogata tradicija nadaljevala in razvijala ob razmahu razvejane in kvalitetne založniške dejavnosti ter tako uveljavila neizbrisno prepoznavnost slovenske ilustracije v širšem evropskem kulturnem prostoru.

Hibridni svet ilustracije obsega tudi področje gibljivih medijev. To je dinamična ilustracija, ki se nahaja v vseh sredstvih javnega sporočanja, v katerih je prisotno gibanje, animacija, spletna ilustracija, ilustracija za interaktivne igre in v multimedijskih intervencijah. Nekateri sodobni pristopi še nimajo jasno definirane kategorizacije. To pa seveda ne pomeni, da jih je možno spregledati ali zavirati. Še posebej so zaželeno inovativne rešitve eksperimentalne ilustracije in prostorske instalacije ter druge doslej še neznane variante znotraj novih medijev. Svoje mesto znotraj izobraževalne in kulturne scene še iščejo tudi odprte strukture.

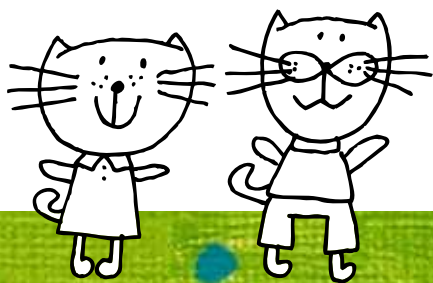
Ilustracijo kot samosvojo umetniško disciplino likovnega ustvarjanja sta leta 1993 prvič predstavila in izpostavila Cankarjev dom in ilustratorska sekcija Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov. Slovenski bienale ilustracije ima že bogato tradicijo in bo tudi letos potekal v Cankarjevem domu v Ljubljani. Bienale je doslej vsakokrat izpostavil po enega ustvarjalca, ki

je s svojim avtorskim pristopom posebej zaznamoval slovensko ilustracijo. Zvrstila so se mnoga imena. Prva nagrajenka za življenjsko delo je bila Marlenka Štupica, v naslednjih letih pa so ji sledili Ančka Gošnik Goddec, Jelka Reichman, Marija Vogelnik in Milan Bizovičar, Marjanca Jemec Božič, Štefan Planinc ... in naj jih bo še veliko.

Ob že znanih umetnikih se namreč uspešno uveljavljajo tudi mlajši avtorji, ki prinašajo nove ustvarjalne rešitve in sodobnejši likovni izraz ter v sočasnosti intenzivno ustvarjalne mreže avtorjev ilustracije še posebej bogatijo z novimi pristopi. Prenavljajo širšo slovensko ilustracijo. V tradicionalno ilustracijo vnašajo tudi eksperimentalne prvine filma, animacije, oblikovanja, sodobnih elektronskih tehnologij, stripa in še marsičesa.

Nova in predvsem neobremenjena ter neodvisna ilustracija zagotavlja in spodbuja heterogenost in raznolikost stilskih povezav, v katerih se pojavlja in prispeva k ponovni opredelitvi in razširitvi uporabljenega polja ilustracije.

Urška Stropnik Šonc je na ilustracijsko prizorišče vstopila ob koncu devetdesetih let prejšnjega tisočletja s prvim večjim ilustracijskim delom *O treh netopirjih* (Rok Poles, Velenje 1997). Ob gostobesednem pisanju so slikovna sporočila že jasno definirana in v povezavi z naslednjimi pojavnostmi enostavna in hitro zaznavna v skoraj simbolnih likih.

Leto pozneje ilustrira novo delo *Kako so nastale ZDA* (Milan Dekleva, Velenje 1998). Osnova njenih ilustracij so figuralni liki »paličnjakov«, ki jih oblači in obuva po pričakovanjih in potrebah besedila.

Sledi knjiga Grajski muc Tigi: Sprehod skozi Pokrajinski muzej Maribor za majhne obiskovalce (Valentina Varl, Maribor 2001). Zgodba o muzeju in zbirki ter ilustracije razstavnih eksponatov in ilustratorikine asociacije so skozi zgodovinsko pripoved uglaseni na mehki slikarski mol, ki ga uteleša grajski muc Tigi.

V živalski zgodbi Od kozlička do volička; lutkovne miniature (Jadranka Čunčič-Bandov, prevod Milan Vincetič, Maribor 2001) avtorica likovnega dela ilustrira kratke lutkovne miniature iz živalskega sveta na odrskem prizorišču.

Bolj intimna je zgodba Drevo srca (Bina Štampe Žmavc, Maribor 2001), v kateri spoznamo deklico Tili in njenega dedka, njuno neizmerno razumevanje in srčno vzgojo življenja.

Štiri letne čase sta s Kristino Stropnik (Obarvajmo zimo, Pobarvajmo pomlad, Maribor 2002) poslali v svet v treh letih (Polepšajmo poletje, 2003 in Jesen drugačnih barv 2004).

Stropnikova se z zgodbo veselega decembra vživi v pričakovanja prazničnih dni, snega in daril. Ponavljajoče se risbe prepušča barvni domišljiji otrok, ki jih avtorica besedila in ilustratorka izzivata k delu z barvami. Značilnosti drugega letnega časa, pomladi, začenja rojstvo mačjih mladičev, simbolična podoba novega življenja. Z napovedjo v tekstu in ilustracijo se angažirajo tudi mladi ustvarjalci, da pričarajo svoje

videnje tega svežega letnega časa. Sproščenost in igrivost poletja, povezanega z morjem in soncem in vsemi dogodivščinami. V dobrem medsebojnem sodelovanju knjigo ustvari pisateljica, ilustratorka in neznan mladi umetnik. Pisateljica in ilustratorka spominjata bralce na vsa značilna dogajanja in opravila z izbranim naborom besed in črt ter barv, otroke pa nagovarjata k aktivnemu delu.

Veliko ustvarjalcev najde skupne interese in stične točke, zaradi katerih nastanejo novi projekti. Gabrijela Kolbič in Stropnikova sta jih našli ob hrani (Dežela Dober tek, Maribor 2003). Prepoznavne ilustracije je Urška Stropnik v tem primeru še bolj racionalizirala v svojih figuralnih likih in poudarila le bistveno v njihovem značaju, zato delujejo simbolno.

Kompleksen projekt predstavljajo učbeniki, delovni zvezki in priročniki za učitelje tujega jezika v osnovnih šolah, ki ga avtorska skupina učiteljev in ilustratorka v letih 2005-2007 realizirajo v zaključeno serijo učnih pripomočkov: Nevenka Jesenik, 2x12 Stories for Children with classroom ideas, Maribor 2005; Nevenka Jesenik, Tjaša Milijaš, Janez Skela, Viljenka Šavli, My sails 1 (učbenik), Maribor 2005; Nevenka Jesenik, Viljenka Šavli, My sails 3 (učbenik), Maribor 2005; Nevenka Jesenik, Janez Skela, Viljenka Šavli, My sails 2 (učbenik), Maribor 2006; Nevenka Jesenik, Janez Skela, Viljenka Šavli, My sails 2 (delovni zvezek), Maribor 2007; Nevenka Jesenik, Viljenka Šavli, My sails 3 (delovni zvezek), Maribor 2007; Nevenka Jesenik, Tjaša Milijaš, Janez Skela, Viljenka Šavli, My sails 1 (delovni zvezek), Maribor 2007; Liljana Merc, Nevenka Jesenik 3 (priročnik za učitelje), Maribor 2007.

Vsi učbeniki in delovni zvezki za pouk angleščine v 4., 5. in 6. razredu osnovne šole vsebujejo ogromno človeških in živalskih likov, predmetov, stvari ... do likovnih znamenj, ki učence vpeljejo v delo in pritegnejo k opazovanju, poslušanju, pogovoru, petju, igranju ... Záhtevnost vloge ilustratorke v tej piramidi je na samem vrhu: njena jasna predstava o vidni sporočilnosti se spleta v trdno vrv s približevanjem učenčevim predstavam ter razmišljanjem o načinu in dinamiki dela.

Didaktični produkti, kot je Abecedna stavnica (Urška Krempf, Domžale 2006) - z oblikovanjem naslovnice in kartonskega vstavka iz stiliziranih emblemov za motive značilnih črk -, so zelo dobro prilagojeni otroški logiki. Prav tako uspešno se uporablja učbenik Tatjane Hodnik Čadež in Cecilije Rožmanec (Ljubljana 2007). Slikovne skupine množic, posameznih likov, igrač in predmetov nazorno sestavljajo mrežo in enote za prve korake učenja matematike. Delovni zvezek za matematiko v osnovni šoli je sestavljen iz slikovnih vprašanj in slik, ki jih učenci izpolnjujejo z doslikavo in barvanjem, dodajanjem števil, črtne risbe ...

Za slovenščino pa ABC 1: Poslušamo - govorimo, pišemo - beremo (1. del, delovni zvezek za pouk slovenščine v 1. razredu osnovne šole, Mengeš 2008). V didaktičnih ilustracijah sledimo poenostavljenim in zgoščenim oblikam posameznih elementov, oseb in skupin, ki jih otroci razumejo in z lahkoto spremljajo.

Didaktična knjiga Zvezdane Majhen Z Benijem spoznavam svet (Maribor 2008) daje v pesmih navodila za življenje. Ob naslovih so pripovedni logotipi k posameznim pesmim in slikovna stran zgodbe se zajeda v besedilno.

V kratkih in igrivih ljudskih in sodobnih pesmih avtorica delovnih zvezkov *Od igre do barvanja* (Mengeš 2008) in *ABC 1, 2. del* (delovni zvezek za pouk slovenščine v 1. razredu osnovnih šol, Mengeš 2009) Marija Grginič in ilustratorka Urška Stropnik prvošolčkom približata svet v črko- in slikopisu.

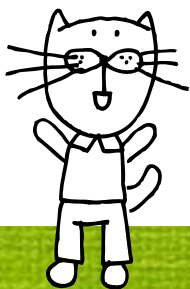
Popotnica in potopiska Benka Pulko v knjigi Dve ciklami ali Na svetu je dovolj prostora za vse (Ljubljana 2009) ter Stropnikova sta skupaj ustvarili zanimivo človekoljubno zgodbo. Z racionalnimi izrazili, vezanimi na besedilo, in z veliko barvne površine Stropnikova pritegne bralca, ne da bi ga dodatno obremenjevala. Tipi živali in ljudi se ponavljajo oziroma so pričakovano konstantni.

Zadnji končani projekt Stropnikove je sodelovanje s pesnico, pisateljico in strokovnjakinjo za ilustracijo Tatjano Pregl Kobe v pesniški zbirki Navihanke (Ljubljana 2009). Urška Stropnik je - poleg vseh navedenih in še 74 ostalih bolj ali manj obsežnih projektov v sodelovanju z mnogimi avtorji - tik pred izdajo še dveh knjig in serije lesenih sestavljanek in igrač.

Njene ilustracije med drugim bogatijo tudi Zgodbe v sličicah, ki jih ob rojstvu prejme vsak novorojenček. Njeno delo srečujemo v muzejskih krogih. Stropnikova je v letih 2003-2004 ilustrirala vse tematske sklope stalne postavitev v Mestnem muzeju Ljubljana za razstavo Obrazi Ljubljane. Pojavlja se tudi v potrošniškem svetu nakupovalnih centrov na reklamnih letakih in v ekoloških projektih.

Poznavalci in ljubitelji likovne umetnosti ter bralci otroške literature Stropnikovo prepoznajo po njenih suverenih, a preprostih, ploskovito koloriranih in črtnih risbah, polnih sončno rumenih tonov, sveže vedrine in zračnosti. Svojega sloga ne spreminja dosti. Njena prednost je predvsem v ohranjanju enostavnega likovnega izražanja.

Tako kot smo lahko mnogokrat prebrali o Jelki Reichman, da ima like igrač, njenih ljubkih upodobljenec, nenehno pri roki in pred očmi, ima tudi Urška Stropnik podobe svojih fantov vedno pred sabo in s sabo: sinov Bruna, Lenarta in Izidorja ter moža Saša. Zdi se, da so ti družinski člani junaki njenih ilustracij, vsak s svojo podobo in značajem, vedno pripravljeni na vstop v ilustracijo nove zgodbe, četudi namišljene.

»Mlada ustvarjalka je vstopila v bogato in raznoliko slovensko ilustratorsko družbo s povsem svojim likovnim izrazom. Zdi se, da njene ilustracije, kadar uporablja risbo, spominjajo na slikopise, iz katerih se je razvila pisava,« je o njej lani zapisala Vladimira Rejc.

Poigravanje z dekorativnostjo je zanimiv izziv ob klasičnih motivih, ki ga pri Urški Stropnik Šonc med ostalimi značilnostmi omenja že strokovnjakinja za ilustracijo Maruša Avguštin: »Prav otroška neposrednost izraza, združena z igrivostjo črt, jasnostjo čistih barv, in ustvarjalno poigravanje z dekorativnostjo v posameznih ilustracijah ter z oblikami in velikostmi črk dajejo celotnemu opusu mlade ustvarjalke tisto privlačnost, ki privlači otroke in odrasle ...«

Ob prelistavanju in prebiranju slikanic otroci spoznavajo svet okoli sebe. Odkrivajo tudi likovno govorico in posredno spoznavajo črke. Kasneje jih v podzavesti razbirajo tudi v neverbalnih sporočilih, skozi oblike figuralnih likov (fantkov, deklic, babic, dedkov, atkov, mamic, muc, mišk, zajčkov, ptic ...). Vsak zase in vsi skupaj imajo svoj značaj in lastno podobo, še najbolj mucki in mucke, ki so prisotni v vsaki zgodbi in knjigi.

Ilustracije Urške Stropnik so zelo dober učni primer ustvarjanja, ki vsebuje množico elementarnih likov in predvsem prvinsko izostreno sposobnost otroške percepcije in transformacije. Vračajo nam dragocena sporočila in rezultate, ki smo jih odrasli prekrili z množico informacij.

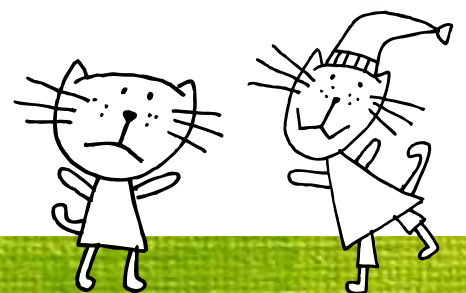

Vsekakor je mogoče reči, da lahko v ilustracijah Urške Stropnik Šonc prepoznamo eno najbolj življenjskih, prodornih in trdno ugnezdenih ustvarjalk te discipline likovne umetnosti. Ilustracija pomeni delo v tandemu, individualizem je tu na trdi preizkušnji. Ujeti pravo razmerje med suverenostjo in prilagodljivostjo, ki se ne odpoveduje individualnosti, sta dar intuicije in čar interpretacije.

Milena
Koren
Božiček

Večerna nevihta / plakatna tempera

Indijanka / akril na karton

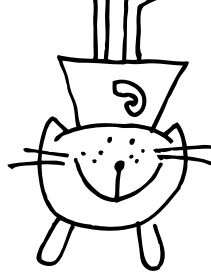
Kitajka / akril na karton

Črnka / akril na karton

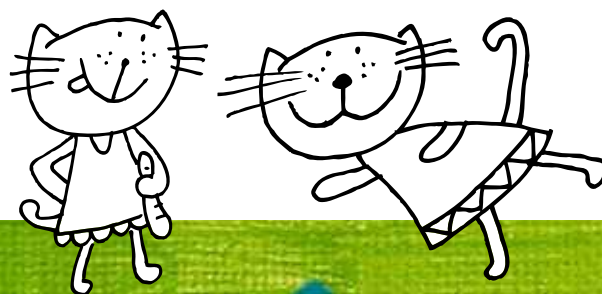
Eskimka / akril na karton

Pujs in družba / akril na platnu

Muca in družba / akril na platnu

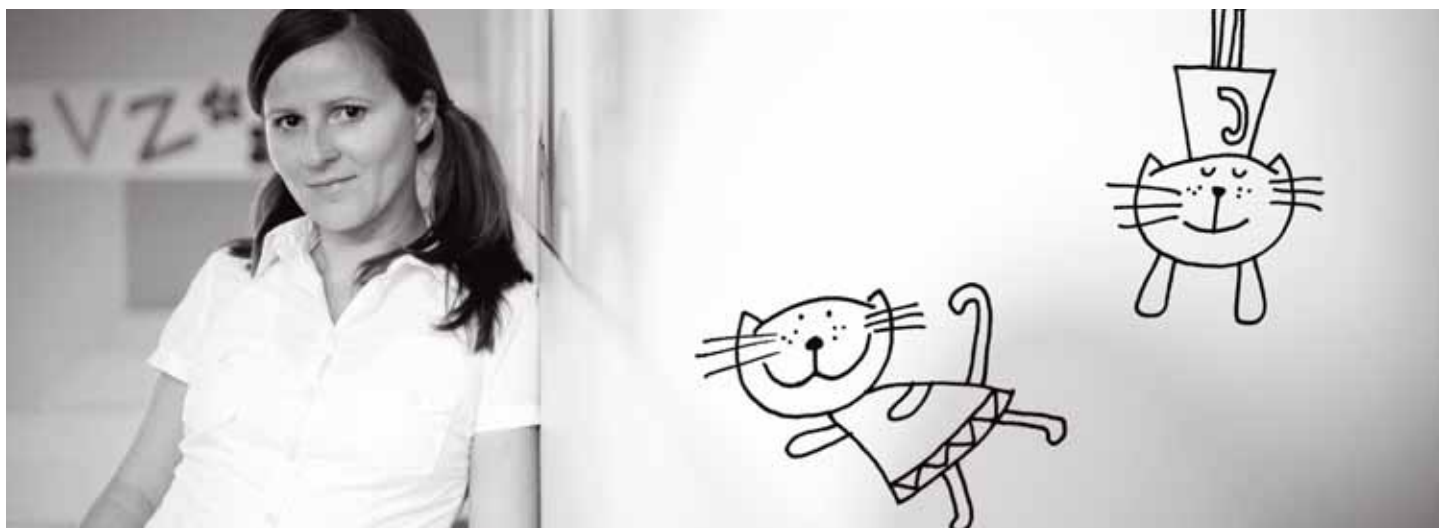

Lesena igrača "Živalski vrt" / les porio. Pore simus dese volorumqui doluptatur re et et officab ipsa sin corepudam, totatur, sequatur aspi-ent pos aborrum dollentiis aut esed quiae conectis experio bea susa inc-tem

Urška STROPNIK ŠONC

- ~ Rojena 13.1.1973, Slovenj Gradec
- ~ Končala naravoslovno matematično gimnazijo v Velenju
- ~ Diplomirala na Pedagoški fakulteti v Mariboru pri prof. Anki Krašna in mag. Bredi Varl, tema: Knjižna ilustracija
- ~ Prva slikanica, avtorja Roka Polesa izide 1997. Naslov: O treh netopirjih
- ~ Sledijo nova naročila in status samostojne kulturne ustvarjalke
- ~ Založbe: Obzorja Maribor, Pivec Maribor, DZS Ljubljana, Didakta Radovljica, Izolit Mengeš, Hieroglif Domžale, Aristej Maribor in druge
- ~ Do sedaj izide okoli 70 knjižnih del (slikanice, učbeniki, priročniki ...)
- ~ Doslej 13 samostojnih razstav (Ljubljana, Maribor, Ptuj, Mozirje, Nazarje, Velenje, Šoštanj ...)
- ~ Okoli 7 skupinskih razstav, 3-krat sodelovala na Bienalu slovenske ilustracije v Cankarjevem domu, v Ljubljani
- ~ Mesečno sodeluje s štirimi otroškimi revijami: Zmajček, Trobentica, BIM-BAM, Cicizabavnik
- ~ V letu 2010 bo po likovnih predlogah izvedena lutkovna predstava Dr. Eko, lutkovnega gledališča FRU-FRU
- ~ V septembru 2010 - 14. samostojna razstava v Galeriji Velenje ob največjem festivalu za otroke v Sloveniji, Pikinem festivalu
- ~ S tremi sinovi in možem živi in ustvarja v Velenju

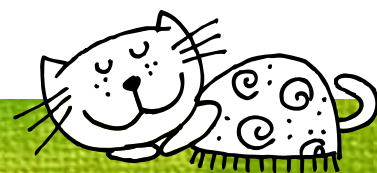

Samostojne razstave

- 1997 VELENJE, MLADINSKI CENTER
- 2000 LJUBLJANA, KNJIŽNICA GLINŠKOVA PLOŠČAD
- 2001 MOZIRJE, ZAVOD ZA KULTURO, GALERIJA
- 2001 MARIBOR, UNIVERZITETNA KNJIŽNICA
- 2002 MARIBOR, KNJIŽNICA NOVA VAS
- 2004 ŠOŠTANJ, MESTNA GALERIJA
- 2004 PTUJ, KNJIŽNICA IVANA POTRČA
- 2004 LJUBLJANA, KIC MESTNEGA MUZEJA LJUBLJANA
- 2005 ŽALEC, KULTURNI DOM
- 2006 VELENJE, MESTNA KNJIŽNICA
- 2006 NAZARJE, JAKIJEVA HIŠA-GALERIJA
- 2007 LJUBLJANA, HIŠA OTROK IN UMETNOST
- 2009 VELENJE, MESTNA KNJIŽNICA

Skupinske razstave

- 1998 VELENJE, KULTURNI CENTER IVAN NAPOTNIK-GALERIJA
- 1999 ŠKOFJA LOKA, DRUGA RAZSTAVA EX LIBRISOV SLOVENSkih KNJIŽNIC IN KNJIŽNIČARJEV
- 1999 LJUBLJANA, 4. BIENALE SLOVENSKE ILUSTRACIJE, CD
- 2002 LJUBLJANA, 5. BIENALE SLOVENSKE ILUSTRACIJE
- 2003 MARIBOR, UKM (ILUSTRATORJI ZALOŽBE ARISTEJ)
- 2003 LJUBLJANA KNJIŽNICA GLINŠKOVA PLOŠČAD (DESETLETJE Z ILUSTRATORJI)
- 2004 LJUBLJANA 6. BIENALE SLOVENSKE ILUSTRACIJE, CD
- 2005 VELENJE, PREMOGOVNIK VELENJE, EX TEMPORE
- 2009 LJUBLJANA, HOTEL MONS

Nosečnica / plakatna tempera

Izdala | Galerija Velenje, zanjo Stanislava Pangeršič
 Tekst | Milena Koren Božiček
 Kustosinja razstave | Milena Koren Božiček
 Oblikovanje | Marinšek & Marinšek
 Fotografija | Peter Marinšek - reprodukcije, Aljoša Videtič - portret
 Tisk | Eurograf, naklada | 200 izvodov

Na naslovnici / Od mucka do muce / akril na platnu

